

YABANCI DİL ÖĞRENİMİNDE TEKNOLOJİK YAKLAŞIMLAR

Memnune YAMAN*

Orhan BOZDEMİR**

ÖZET

Gelişen teknoloji ile birlikte her alanda olduğu gibi eğitimdede birtakım yenilikler yaşanmaktadır. Bilgisayar teknolojisi ve İnternet Bağlantısı'nın yabancı dil eğitimine girmesi ise, bırakın öğrencileri dünyanın uzak köşelerinde bulunan, öğrenmek istediği yabancı dil ile ilgili kaynaklara ve kişilere ulaşamadığından yakınan insanlar için bile adeta yeni bir ufuk ve bir çığır açmaktadır. Üniversitemizin katkıları ile yürüttüğümüz "Yabancı Dil Eğitiminde Bilgisayar ve İnternet Kullanımı" adlı proje çalışması süresince de bu teknolojinin son derece yararlı olduğunu gözlemliyoruz. Ancak verimli sonuç alabilmek için, bilgisayar teknolojisini kullanmaya başlamadan önce, öğrencilerin ve öğretmenlerin bu yöneme hazırlanmaları gerekmektedir.

Anahtar kelimeler: yabancı dil öğretimi, bilgisayar kullanımı, multimedya.

ABSTRACT

The available essay begins with a review on the recent history of the use of media in the Foreignlanguagecourse.Im course of the Audiolingualen method attached one in the 70's large expectations to the pädagogische of language laboratories with the technical instruments such as cassette player, tape recorder, video etc. those expectations became however partly mislead,,because the new technology produced neither the desired significant improvement when language learning by individualizing the learning speed, nor the mechanization of the motivation created. The following section is concerned with the topic, as one can

---

*Doç.Dr. Memnune Yaman, Atatürk Üniversitesi, Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi

**Y.Doç.Dr.Orhan Bozdemir, Atatürk Üniversitesi, Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi

make internetconnection and multimedia computer mechanism in foreign language instruction usable.

Keywords: *Computer, Internet entrance, Multimedia, foreign language instruction.*

Yabancı dil öğretim yöntemleri bilimsel ve teknolojik ilerlemelere paralel olarak sürekli değişmekte ve gelişmektedir. Baş döndürtücü bir hızla gelişen teknoloji, özellikle iletişim teknolojisindeki ilerlemeler, küreselleşmenin bir sonucu olarak ülkeleri birbirinden ayıran sınırların önemini kaybetmesi yeryüzünde yaşayan tüm insanları birbirine yaklaştırdı ve insanlar gelişmelerden anında haberdar olmak, birbirleri ile iletişim kurmak, ülkeler ve kültürlerarası etkileşimi kolaylaştırmak için yabancı dile daha çok gereksinim duymaya başladılar.

Yapılan araştırmalar 20.yüzyılın başlarından beri ülkemizde yabancı dil öğretim yöntemlerinden bazılarının yaygın biçimde uygulandığını gösteriyor:

1-Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi

1970'li yılların sonlarına kadar ülkemizde yabancı dil eğitiminde uygulanan bu yöntem; yabancı dili matematik dersi gibi akılcı çözümlenmelere dayandıran, kuralları belleten ve pratik konuşmayı önemsemeyen bir yöntemdir.19.yüzyılda Karl Platz (1819-1881) tarafından geliştirilmiştir. Bu yöntemin en önemli ders aracı ders kitabıdır. Öğretmen öğrencilerine anlatacağı dilbilgisi kurallarını içeren metni okur, kuralları anlatır, bu kurallarla ilgili birkaç örnek cümle yapar, metinde geçen bilinmeyen sözcüklerin Türkçe karşılıklarını verir, metin Türkçe ye çevrilir ve öğrencilere de birkaç alıştırma yaptırılarak ders bitirilirdi.

2-Daha sonraki yıllarda kasetçaların yaygınlaşması ile birlikte dil laboratuarları kuruldu ve dinleme ile dil alışkanlığı kazanma yöntemi (Audio-Linguale Methode) sıklıkla uygulanmaya başlandı. Esasen bu yöntem 50'li yıllarda Amerika'da

uygulanıyordu ve 20. yüzyılda dilbilim alanında çığır açan Ferdinand de Saussure'ün görüşlerine dayanıyordu.

Dilin yapısal özelliklerini ön plana alan bu yöntemde öncelikle dilin konuşulmasına önem veriliyor, dil bir bütün olarak ele alınıyor ve bu yöntem konuşulmayan dili öğrenilmiş olarak kabul edilmiyordu. Bu yöntemin temelinde,

- -Dil öğretiminin bireyselleştirilmesi,
- -Dil öğreniminin hızlandırılması,
- -Öğrencilerin fonetik ile ilgili hatalarının anında öğretmen tarafından düzeltilmesi vardı.
- -Teknolojinin sınıfa girmesinin öğrencilerin motivasyonunu artırması da en önemli beklentiler arasında idi.

Daha sonra bu yöntem Davranışçılık (Behaviorismus) öğrenme teorisi ile geliştirildi. Bu teorinin fikir babaları Amerikalı eğitimciler Skinner ve Crowder'dir. Onlara göre öğrenme bireyin planlı bir şekilde şartlandırılması ile gerçekleşir. Beyin; öğrenilecek konuya istenilen tepkileri verinceye kadar konunun tekrarlanması gerekir. Bu yöntemle hazırlanan öğretim programları bol bol alıştırma ve pratik yapmaya dayanıyor, öğrencinin her olumlu yaklaşımı övülerek sürekli öğrenmeye çalışması sağlanıyordu.

Yabancı dil öğretiminde bu iki yöntemin dışında pek çok yeni yöntem geliştirildi ve uygulandı. Geliştirilen yöntemlerin tümünde yeni teknolojilerin kullanıldığını görüyoruz.

Örneğin kasetçalardan sonra video, televizyon gibi hem göze hem de kulağa hitabeden araçlar sınıftaki yerlerini aldılar. Zira dinleme ve görme duyularını birlikte

kullanarak dil öğrenmeyi kolaylaştıran Audio-Visuelle Methode (Görsel-İşitsel Yöntem) geliştirildi.

Bazı yabancı dil öğretim yöntemlerinin tezleri ise, yine gelişen teknoloji ve aynı zamanda bilimsel gelişmeler(psikoloji, toplumbilim alanlarındaki gelişmeler, tıp alanındaki yenilikler sonucunda insanın anatomik yapısının ve ruhsal yapısının daha iyi anlaşılması, insan-dil-kültür ilişkisinin ortaya çıkarılması, kültürler arası iletişimin öneminin vurgulanması)yoluyla çürütüldü. Bu konuda da bir örnek vermek gerekirse insan beyninin yabancı dil öğrenimindeki işlevi, beynin algılama şekli ve süreci ile ilgili görüşlerin günümüzde 19.yüzyıla kıyaslandığında oldukça farklı olduğunu söyleyebiliriz.19.yüzyılda Viyanalı Dr. Joseph Gall (1758-1828) insan beyninde çeşitli işlevlerle ilgili 37 merkez belirlemiş ve bu merkezlerin işlevlerini de ayrı ayrı açıklamıştı. Örneğin 7 numaralı merkez öfke, 8 numara tat alma,17 numara Tanrı sevgisi ve 35 numaralı merkez dil merkezi idi. Bu işlev merkezleri tamamen birbirlerinden bağımsız hareket ediyorlar ve kendi işlevlerini yerine getiriyorlardı. (Kræmer, 1994: 115)

Günümüzde ise sinirbilim uzmanları beyinde hiçbir sürecin tek başına gelişmediğini, beynin bir bilgisayar ağ sistemi gibi ilgili merkezlerin işbirliği ile çalıştığını ispatlamış bulunuyorlar:

‘Psikolojide duyguların, hafızanın ve algılamanın birbirinden tamamen bağımsız alanlar olarak beyinde yer aldıkları iddia ediliyor. Bu görüş psikolojinin en temel hatasıdır... Günümüzde çağdaş yöntemlerle elde edilen görüntülerle, beynin birçok alanının ortaklaşa hareket etmemesi durumunda kafalarımızda hiçbir şeyin oluşmadığı ispatlanabilir!’

Kuşkusuz günümüze değin burada tek tek sayamadığımız pek çok yöntem geliştirildi ve yabancı dil öğretiminde uygulandı. Fakat bir yöntem geliştirilirken, önceki yöntemler (Pöppel, 1992) dışlanmadı. Yararlı görülen yönleri yeni yöntemle

adapte edildi. Son çeyrek yüzyılda ise yabancı dil öğretim yöntemlerine bilgisayar ve İnternet erişimi eklendi. Elbette ki bilgisayarla birlikte dil öğretim sürecindeki yeniliklerin sona erdiğini söyleyemeyiz. Bu süreç devam edecek ve yabancı dil öğrenimi gittikçe daha da kolaylaşacak ve zevkli hale gelecektir.

Şu anda medya dediğimiz kasetçalar, video, televizyon, yansıtıcı, tepegöz, bilgisayar vs. gibi araçlara yenileri eklenecektir. Bilgisayarla yabancı dil eğitimi deyince şimdiye kadar uygulanan yöntemlerden bağımsız bir yöntem anlaşılmalı, öğretim yöntemlerine yeni teknolojinin eklenmesi anlaşılmalıdır. Bilgisayar bir iletişim aracı olduğuna göre bilgisayarla yapılan eğitimin temelinde kommunikativ (iletişime dayalı) öğretim yöntemi vardır. Komunikatif eğitimin arka planında ise Kognitivismus (bilişsellik) vardır. Bilisellik kuramına göre beyin sürekli olarak kendisine verilen görevleri yapmaya ve insanın karşılaştığı sorunları çözmeye çalışan bir organdır. Bu işlevi nasıl yerine getirdiğine gelince beyin insanın doğuştan getirdiği yeteneklerini, yaşı ve eğitimi ile geliştirdiği bilgi birikimini içinde barındırır ve bunları kullanır. Eğitim sürecindeki öğrenme ve bilgi depolama işlevi bilişsel süzgeçten geçmek durumundadır. Beyin mevcut bilgi birikimi ile çözemeyeceği bir görev verildiği zaman bilisel anlaşmazlık (bilgi birikiminde bir eksiklik, bir bilgi boşluğu) ortaya çıkar. İnsan olarak karşılaştığımız sorunu incelerken, hipotezler üretip onları süzgeçten geçirerek bir sonuca varıp bu sonucun doğruluğunu kontrol ederken, sonucu kabul ya da reddederken beyin bilisel anlaşmazlığı çözmek üzere hep devrededir. Bu bağlamda bilisel öğrenmeyi insan zekâsının en iyi biçimde kullanılması olarak ta tanımlayabiliriz.

Bu yöntemin yabancı dil öğrenimi açısından önemine de kısaca değinelim:

İnsan kendisine yabancı olan bir şeyle karşılaştığı zaman örneğin hiç görmediği bir hayvan veya bir nesne önce gözlemlenme gereksinimi duyar. Sonra gözlemediği şeye bir anlam vermeye çalışır, karşısındaki şeyi önceden bildiği şeylerle karşılaştırır ve ona bir anlam kazandırdığını düşündüğü zaman onu bildikleri arasına

katar. Artık kişiye yabancı olan şey, yabancı olmaktan çıkar ve tanıdık bir şey olur. Yabancı olana karşı sabit bir noktadan

- gözlemleme
- kıyaslama
- tanıma
- değerlendirme

aşamalarından geçerek sonuca varmış oluruz. Bu kadar güvenli aşamalardan geçen bir bilginin beyinde kalıcı olması da kaçınılmazdır. Konumuz yabancı dil öğrenimi ve öğrenciye yabancı olan şey yabancı dil olduğuna göre öğrenimin her aşamasında bilisel yöntemden yararlanabiliriz. İnternetin ders aracı olarak kullanımında ise asıl gücünü bilisellikten alıyor olmasının rolü büyüktür. Çünkü bilgisayarın ve internetin bizi cezbeden özellikleri (motivasyon artırma, özdeşleştirme, güvenilirlik ve hız) gücünü bilisellikten aldığı kanıtıyor. İnternetin işleyişi beyin çalışma sistemine bezenmektedir. Bu yöntem internet ortamında geliştirilerek bilisellikten Konstruktivizm öğretisi teorisine geçildi. Esasen Güzel Sanatlar ile ilgili olan ve geometrik şekillerin kullanılması anlamına gelen bu kavram öğretim yöntemi olarak yapısalılık ve mükemmelleştirme anlamına gelmektedir. İnternet ortamında bireylerin kendi öğrenme stratejilerini ve amaçlarını belirledikleri ve farklı çözüm yollarına ulaşabildikleri bir öğrenme yöntemi. Günümüzde başka hiçbir teknoloji Konstruktivizmin ? gerektirdiği bireyin kendi öğrenme sürecini, hızını ve sonucunu belirleyebilme (Öğrenme özerkliği) olanağı sağlamıyor.

Bu yöntem yabancı dil eğitimine ne gibi avantajlar getiriyor?

- Öğrenimin içeriği ve öğrenme yollarının belirlenmesi

- Gerçek sorunlarla karşı karşıya gelerek motivasyonun artırılması
- Ders içeriğine olabildiğince farklı görüş açıları yerleştirme
- Gerçek sorunların üstesinden gelerek öğrenme
- Hata yaparak ve yerine göre öğreterek öğrenme
- Öğrenme aktivitelerinin derse yerleştirilmesi ve gurup çalışması ile problem çözme
- Ders sürecinin öğretmenin kontrolünde olması ve öğrencilerin araştırmaya özendirilmesi yoluyla yeni ders içerikleri belirleme

Kuşkusuz her alanda hizmet veren, insanlığın ufkunu genişleten bilgisayar ve internet erişiminin eğitimden uzak kalması düşünülemezdi. Bu bağlamda tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de eğitim kurumlarının kademeli olarak internet erişimine ulaştığını gözlemliyoruz. Ancak bu teknoloji ile geliştirilen yöntemlerin başarılı olması için:

- Her öğrencinin internet erişimine ulaşması sağlanmalıdır.
- Öğrenme yolları ve öğrenim içeriği uzman öğretmenler tarafından belirlenerek öğrenciler bilgilendirilmeli ve hazırlanan program eksiksiz uygulanmalıdır.
- Ders içerikleri ve örneklemeler konusunda zaman zaman tartışma ortamı yaratarak öğrenmenin kolaylaşmasını, kalıcı olmasını ve hızlanmasını sağlayacak öneriler dikkate alınmalıdır.

Bütün bu aşamalardan sonra gerçekleştirilen öğrenmeyi; bilginin yapılandırılması ve mükemmele ulaştırılması olarak tanımlayabiliriz.

İnternet Erişiminin Eğitime Katkıları

- Bireysel Öğrenme
- İletişim yolu ile okulun dışarıya açılması
- İletişim toplumunda okul içi ve okul dışında öğrenmenin devamını sağlamak
- Kültürlerarası öğrenimi kolaylaştırmak
- Öğretmenlerin bilgi düzeyini yükseltmek

Bu çalışmalar sonucunda geleneksel öğretmen-öğrenci ilişkisinin, öğretmenlerin ve öğrencilerin sosyal yaşamdaki rollerinin değişeceğini söylersek bir kehanette bulunmuş oluruz. Öğretmenin konumu bilgi transferinden öğrenme danışmanlığına doğru kayarken, öğrenci her bakımdan biraz daha öne çıkmaktadır. Öğretmenin teknik açıdan bir internet uzmanı olması gerekmiyor ancak en azından medyanın karşısına geçecek, gerektiğinde onu eleştirecek bilinçte olması gerekiyor. (Breindli, 1997: 291) Dersler internet ortamına kaydıkça öğrenme süreci öğrenci ve öğretmen arasında birlikte kararlaştırılacaktır. Değişen sosyal koşullarla birlikte öğrenme yeri ve öğrenme yönteminin de bireyselleşmesi söz konusudur. İnternetle birlikte yaşam koşulları ve deneyimleri belirgin biçimde derse giriyor, sınıf kendini dışarıya açıyor ve öğrenci daha belirleyici, daha özerk bir konuma geliyor. Burada önemle vurgulamamız gereken nokta ise sadece internet yoluyla uzaklardan birileri ile iletişim kurarak motivasyon ve özerkliğin kazanılamayacağıdır. Burada belirleyici olan kurulan dostluğu ve iletişimi kullanarak bir konu üzerinde birlikte çalışmak, ders içeriğini esas alarak farklılıkları bireysel yaklaşımlarla şekillendirmektir. Ne yazık ki ülkemizde internet kullanımı henüz bu aşamada değildir. Gençlerimizin internet ortamında chat yaparak sohbet etmeyi yeğliyorlar. Umarız ki bu ilk heyecan dönemi çabuk atılacak ve öğretmenlerimizin doğru rehberliğinde internet

ortamında öğrenme daha hızlı ve sağlıklı hale gelecektir. Uygulamada internetin farklı biçimlerde kullanıldığını görüyoruz:

Ders Konusu Olarak İnternet

Bilgi toplumunda İnternet çoğulcu karakterinden ötürü medya-kritik bir gözetleme tarzı sunduğu için öğretmen ve öğrenci kendilerine belli bir medya düzeyi oluşturmalıdırlar. Böylece sahip olunan iletişim-teknolojisel bilgi birikimi hem öğrenciye ve hem de öğretmene bilgileri ayıklama olanağı sağlar. Hangi bilgilerin gerekli, hangilerinin anlamsız olduğuna birlikte karar verebilirler. Böylece bilgisayarın teknik ve büyüleyici yönü değil, amaca ulaştıran bir araç olduğu ön plana çıkarılmış olur.

Ders Aracı Olarak İnternet

İnternet 24 saat kesintisiz iletişim kurabileceğimiz, her türlü bilgiye en kolay ve hızlı biçimde ulaşabileceğimiz bir ortam yarattı. Özellikle bireysel araştırmalar ve proje çalışmalarını için inanılmaz kolaylıklar sağlayan bu ortamda öğrenciler evde veya okulda yaratıcılıklarını ortaya koyabilirler. İnternet ortamında pek çok bilgi, resimler, grafikler, animasyonlar eşliğinde verildiği gibi, internete yüklenen problemlerin çözümlerine de ulaşmak mümkün oluyor. Bütün bu özelliklerini dikkate aldığımızda interneti ders aracı olarak kabul etmemiz gerekiyor.

Ayrıca internetin E-Mail işlevi öğrencilerin diğer öğrencilerle, başka ülkelerde yaşayan öğrencilerle ve hatta yaptığı araştırma ilgili kurum ve kuruluşlarla iletişim kurmasını sağlayarak, kültürler arası iletişime de aracılık ediyor. Öğrenciler dersin bitiminde sınıftan çıkarken, yaşamı boyunca belki hiç karşılaşmayacağı insanlarla bilgilerini, deneyimlerini ve çıkardığı sonuçları paylaşmış olmaktadır.

Ders Hazırlama Aracı Olarak İnternet

Öğretmen dersini hazırlarken konusu ile ilgili bilgiler içeren sitelerden yararlanacağı gibi, başka meslektaşlarından da E-Mail yoluyla yardım ve görüş alabilir.

Yabancı Dil Dersinde İnternet

Yabancı dil dersinde internet günümüze kadar sürdürüle gelen çeşitli yöntemlerin ve ders araçlarının yerine koyabileceğimiz değil, onların yanına koyabileceğimiz bir araçtır. Bilgisayarın da diğer ders araçları arasına girmesi öğrenme ortamının kalitesini artırmaktadır.

İnternet deyince öncelikle ağlarda sörf yapmak ve E-Mail yoluyla mektuplaşmak geliyor. Fakat sınıfta yapılanlar ve yapılması gerekenler çok daha karmaşık bir yapıya sahiptir. Bu yapıyı farklı boyutları ile kısaca ele alalım (Legutke, M. Ku.a, 1998: 273)

Aletsel Yeterlilik

Öğrencinin bilgisayar kullanma becerisini ve internet kullanımı konusunda temel bilgileri almış olması gerekir.

Bilisel Boyut

Dil öğreniminde varılan her pratik sonucun düşünce boyutunda da çözülmüş ve onaylanmış olması gerektiğinden, yabancı dil öğretiminde internetin ders aracı olarak kullanımında bilisel boyut belirleyici bir rol oynar. Sonuçta dilbilgisi kuralları ve onların kullanımı bilinmeden dilin hatasız konuşulmasından ya da yazılmasından da söz edemeyiz.

Sosyal Boyut

Sosyal boyut bir çalışma gurubunun psikolojik ve pedagojik yapısı ile ilgilidir. Yeni iletişim kanallarının öğrenciye kazandırdığı birlikte hareket edebilme yetisinin bireysel çalışmaları ortak bir amaca yönlendirilmesini kolaylaştırmak için, bazı kurallara uyma zorunluluğu vardır. İnternette birlikte çalışma, sorunları birlikte çözmeye, içerik hakkında tartışma, bilgilere ulaşma, planlama, organize olma, hataların stratejik ve dilsel temele dayandırılarak farkına varma, sosyal boyutun çeşitli yönlerini oluşturur. Bu da öğrenciye kendi kendini eleştirme, hatalarını düzeltme ve kendini kontrol etme gibi olumlu meziyetler kazandırır.

Duygu (coşku) Boyutu

Öğrencinin bizzat belirleyici olduğu bireysel öğrenmenin gerçekleşmesi için, öğrencinin öğrenme süreci ile büyük ölçüde özdeşleşmesi gerekiyor. Ancak bilgisayarın da insanı motive ederek, onda merak uyandırarak öğrenme etkinliklerine katkıda bulunduğunu yadsıyamayız. Ortaklaşa kazanılan başarılar, başarılı araştırmalar, elde edilen sabit sonuçlar ve başarılı bağlantılar sonucunda oluşan mutluluk anları öğrencilere huzur verir. Çalışmaların sonuçlarının olumsuz olması durumunda ise hayal kırıklığı yaşanması kaçınılmazdır. Yukarıda saydığımız dört oluşumun doğurduğu sonuçları da kısaca özetlersek;

- a) Ortaklaşa öğrenme ve araştırma
- b) Birlikte üretme
- c) Teknoloji yoluyla ortam yaratma
- d) Birlikte çalışma

Bu sonuçlara ulaşabilmemiz için öğretmenin öğrencileri yönlendirmesi nasıl olacaktır?

1-Öğrencilere ilginç bulacakları konular verilerek araştırma yaptırılması

2-Kültürel konularda karşılaştırmalı ödevler verilmesi

3-Dilini öğrenmeye çalıştığı ülke okulları ile bağlantı kurarak öğrencilerin birbirleri ile bilgi alışverişinde bulunmalarını sağlamak

Şurası hiçbir zaman unutulmamalıdır ki olumlu sonuçlara ulaşmak her şeyden önce teknolojinin doğru kullanımına bağlıdır. Bu bağlamda en önemli konuların başında Web sitelerinden program seçimi ve ders süreci gelir.

1-Program Seçimi

Web sitelerinde bilgi içeren çok sayıda sayfa bulmak olanaklı ise de dil öğretimi için öncelikle program seçiminin bilinçli yapılması ve dil öğretimi için bütün koşulların hazırlanması gerekir. Web siteleri bilgi fıskırsa bile yabancı dil kendiliğinden öğrenilmez. Bilgileri kalıcı olmalarını sağlayamazsak boşuna çaba harcamış oluruz. Burada öğretmenin katkısı çok önemlidir. Bir ders aracı ne kadar gelişirse gelişsin, teknik özellikleri ne ölçüde kusursuz olursa olsun, yabancı dil öğretiminde öğretmen-öğrenci birlikteliği ön koşul olmaya devam edecektir.

Öğrenci öğretmenin yönlendirmesi ile yabancı dil bilgisini geliştirmeye, aktif olarak dili kullanmaya ve gittikçe daha çok kavramaya çalışarak dil öğrenmeyi başarabilir.

Bir yabancı dili daha önce öğrenmiş, ama o dilde konuşma becerisi kazanamamış biri günümüzde kolayca erişilebilen yabancı ülke kanallarından haberleri izleyerek, filmler seyrederek konuşma becerisini bir ölçüde geliştirebilir. Fakat bir yabancı dile tam anlamı ile hakim olmak isteyen, hele hele bu dili mesleki alanda kullanmak isteyen bir öğrencinin internet ortamında çalışacağı metinler çok dikkatli seçilmelidir. Metinler,

- Çok uzun olmamalı
- Öğrencinin ilgisini çekecek güncel konular seçilmeli

- Öğrenilecek konu ile ilgili bilgiler içermeli
- Dilini öğrenmeye çalıştığı ülkenin kültürüne, günlük yaşamına ilişkin TV programları, kısa diyaloglar ve öğretmen tarafından hazırlanmış açıklayıcı grafiklerle desteklenmelidir.

Bütün bu kanallarla öğrencinin yabancı dile alışmasına, özellikle gözlerinin, beyninin ve kulaklarının alıştırılmasına çalışılır.

2-Ders Süreci

İdeal olan, dil laboratuvarlarının her öğrenciye veya en az iki öğrenciye bir bilgisayar düşecek şekilde planlanmasıdır İki öğrencinin birlikte çalışmasını ağılayarak, teknik açıdan ve dil açısından birbirlerine yardımcı olabilecek, diyaloglara birlikte hazırlanacak bir tim oluşturmuş oluruz. İletişim dilinin öğrenilen yabancı dil olmasına da özen göstermeliyiz. Öğrencilerin bir arkadaşlarını tanıtacaklarını varsayalım:

- Hazırlık aşamasında öğrencilere öğretmenin hazırladığı veya bir Web sayfasından seçtiği konu ile ilgili bir metni incelemeleri söylenir. Bu incelemenin nasıl yapılacağı da öğrencilere anlatılır. Öncelikle metin okunacak, önemli sözcükler not edilecek ve metin yazılı olarak özetlenmeye çalışılacaktır.
- Öğrencilere söz konusu çalışmayı ne kadar süre içinde yapacakları da önceden bildirilir.
- Ayrıca öğrencilere elde ettikleri sonuçları sınıfa nasıl sunacakları konusunda da bilgi verilmelidir.

Öğrenciler iki kişilik guruplar halinde, birbirleriyle yardımlaşarak ve sınıftaki çalışmaları denetleyen öğretmenden de yardım alarak çalışmalarını tamamlarlar.

Metin üzerinde yapılan bu çalışmalar ve bu çalışmaların her gurup tarafından sınıfa aktarılmasından sonra öğrencilerden sınıf içinden bir arkadaşlarını sözlü olarak tanıtmaları istenir. Öğrenciler edindikleri bilgileri kullanarak ve tanıtmaya çalışacakları arkadaşlarının fiziksel ve ruhsal özelliklerine göre gereksinim duyacakları yeni sözcükleri de kullanarak verilen süre içinde ödevlerini hazırlar ve tekrar sınıfa sunarlar. Bu ikinci sunumda öğrenciler metinden bağımsızdırlar. Zira bambaşka bir insanı tanıtmaktadırlar. Fakat aynı zamanda metne bağımlıdırlar. Çünkü tanıtım tümcelerini metinden öğrendikleri bilgilerle oluştururlar. Bu çalışmayı daha çğlenceli hale getirmek için örneğin tanıtımı yapan öğrenci tanıtacağı arkadaşının adını vermeden onun fiziksel ve karakter özelliklerini sayar ve arkadaşlarının söz konusu kişiyi tahmin etmelerini ister. Böyle bir çalışmada bahsedilen kişinin sınıfça kolayca tahmin edilmesi tanıtımın başarılı olduğunu göstermesi açısından son derece önemlidir. Bundan daha da önemlisi ise sınıftaki öğrencilerin doğru tahmin yapmak için arkadaşlarını büyük bir dikkatle dinlemeleridir. Zira hedef kitlemiz öncelikle üniversitelerdeki yabancı dil bölümlerinin hazırlık sınıfları olduğuna göre ,bu yaşlardaki gençlerin başkaları tarafından nasıl algılandıklarını son derece önemsediklerini de dikkate almalıyız

Öğrenme psikolojisinin gelişmesi ile Konstruktivizmus (Friederici, 1994: 107) öğrenme teorisinin uygulama alanı da arttı. Esasen güzel sanatlarda geometrik şekillere ağırlık verme anlamına gelen bu kavram eğitimde yapısalcı, geliştirici yöntem, bilgiyi yapılandıran ve mükemmele ulaştıran hipermedya öğretim teorisi olarak tanımlanır. Öğretim teorisi olarak internet ortamında öğrencilerin kendi amacını, stratejilerini belirleyebilecekleri ve farklı çözüm yollarına ulaşabilecekleri bir öğrenme ortamı yaratılmasıdır. Günümüzde başka hiçbir teknoloji, Konstruktivizmus öğrenme teorisinin gerektirdiği, bireyin öğrenme sürecini, öğrenme hızını ve sonucunu belirlemek açısından İnternet kadar uygun görülmemektedir

SONUÇ

Çağımız bilgi çağıdır ve internet her türlü bilgiye ulaşımı kolayca sağlamaktadır. Günümüz teknolojisi ile internet bilgi edinme konusunda en güvenilir ve kapsamlı araçtır. İletişim aracı olarak ta; kapsama alanı, güncelliği ve hızı ile rakipsizdir. Bunun dışında internetin kültürlerarası iletişime sağladığı katkı, doğru kullanıldığında dünya barışına yapacağı katkı da son derece önemlidir. Yabancı dil derslerinde internet kullanımı:

- Bireysel öğrenmeyi güçlendirir.
- Eğitim sürecini bireyselleştirir.
- Motivasyonu artırır.
- Bilisel öğrenmeyi kolaylaştırır.
- Kültürler arası öğrenimi ve proje çalışmalarını destekler.

Bu iletişim olanağına sahip olmayan insanlar için öğrenme sınırlı ve kapalı kalmak zorundadır. Bilgiyi eskiden olduğu gibi sadece kitap raflarında aramak zorunda değiliz. Sürekli güncellenen, yenilenen dinamik sitelere ulaşabiliyoruz. Bu gelişme ile birlikte klasik öğrenme kavramı da değişmiş oluyor. Doğal olarak internette dolaşan öğrencilerin sayısı her geçen gün artacak, öğrenciler bilgi alanında hareket edebilme olanağına kavuşacaklar ve bir takım şeyleri ezberlemek yerine gereksinim duydukları bilgilere anında ulaşabilecekler. Bu tarz öğrenme computer literacy olarak adlandırılıyor ve gelişmiş ülkelerde okuma, yazma ve araştırmanın yanı sıra dördüncü kültür tekniği olarak betimleniyor.

İnternet gelecekte kültürel varlığımızın, bilimsel gelişmelerin, toplumların ve bireylerin uluslar arası anlayışının koşullarından en önemlisi olacaktır. Yabancı dil

eğitimi bunun bilincine varmak zorundadır. Teknik koşulların istenilen ölçüde sağlanması biraz zaman alacak, ancak bu süreç düşünüldüğünden daha kısa olacaktır. İnternet ortamında öğrenme 21. yüzyılın paradigması olacaktır.

Kaynakça

- Donath, R. (Hrsg) (1998): **Deutsch als Fremdsprache-Projekte im Internet**, Stuttgart: Klett-Verlag.
- Edelhoff, C. / Weskamp, R. (Hrsg) (1999): **Autonomes Fremdsprachenlernen**. Ismaning: ueber.
- Friderici, A. D. (1994): **Zeitliche Aspekte der Sprachverarbeitung**. Freiburg: Hochschulverlag.
- Götze, L. (1995): **Hirnrprozesse und die Rolle des Gedächtnisses beim Lesen der Texte**
- Kræmer, S. (1994): **Zeitgenössische Modelle des Denkens**.Walter de Graytur Verlag
- Legutke, M. K u.a (1998): **Daf goes Internet! Neue Entwicklungen in Deutsch als Fremdsprache**.In:Deutsche Sprache.4
- Plass, J. (1999): **Lernpsychologische Grundlagen der Verwendung von Multimedia in der Fremdsprachenausbildung**. Fremdsprachen lehren und lernen.

- Pöppel, E. (1992): **Vom Segen der Differenz-der Vorzug des Gehirns und der Nachteil des Computers** .Frankfurter Rundschau,3
- Schlemminger, G. (1994): **Freinet-Technik im Fremdsprachenunterricht. Über 40 Jahre Unterrichtspraxis**In: Neusprachliche Mitteilungen 48.
- Tschirner, E. (1999): **Kommunikation und Spracherwerb per Computernetz. Blick auf eine Forschungsergebnisse.** Fremdsprache Deutsch, 2/1999.
- Wode, H.. (1988): **Einführung in die Psycholinguistik.**München:Max Hueber Verlag.